USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2020/1960

ze dne 14. května 2020

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) na rozpočtový rok 2018

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského úřadu pro bezpečnost potravin na rozpočtový rok 2018,

— s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2019 o postupu Unie pro povolování pesticidů ([1]),

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0068/2020),

A. vzhledem k tomu, že konečný rozpočet Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (dále jen „úřad“) na rok 2018 činil podle jeho výkazu příjmů a výdajů ([2]) 79 183 814,25 EUR, což oproti roku 2017 představuje mírné snížení o 0,47 %; vzhledem k tomu, že rozpočet úřadu se odvíjí převážně od rozpočtu Unie ([3]);

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o ověření roční účetní závěrky úřadu za rozpočtový rok 2018 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) uvedl, že získal přiměřenou jistotu, že roční účetní závěrka úřadu je spolehlivá a uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. s uspokojením konstatuje, že výsledkem úsilí v souvislosti s monitorováním rozpočtu během rozpočtového roku 2018 byla míra plnění rozpočtu ve výši 100 %, což oproti roku 2017 představuje mírný nárůst o 0,02 %; dále konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby dosáhla 91,31 %, což ve srovnání s rokem 2017 představuje snížení o 1 %;

Výkonnost

2. konstatuje, že úřad v rámci svého komplexního přístupu k řízení založenému na výkonnosti s cílem měřit přidanou hodnotu svých činností zavedl řadu klíčových výkonnostních ukazatelů, jimiž měří dopad a výsledky; dále konstatuje, že úřad využívá i další klíčové ukazatele výkonnosti ke zlepšení řízení rozpočtu;

3. bere na vědomí, že rok 2018 byl druhým rokem používání komplexního přístupu k řízení založenému na výkonnosti, měření výkonnosti úřadu na základě nových klíčových ukazatelů výkonnosti a provádění plánu v rámci strategie úřadu do roku 2020;

4. s uspokojením bere na vědomí dobré výsledky, jichž úřad dosáhl v souladu se lhůtami pro vědecké zpracování; dále konstatuje, že v jedné oblasti, kde bylo 83,6 % výstupů včas uzavřeno, bylo zpoždění pod cílovou hodnotou 90 % omezeno na několik oblastí, kde došlo k výrazně vysoké pracovní zátěži;

5. konstatuje, že v návaznosti na externí posouzení úřadu zahájené v roce 2017 přijal úřad na své schůzi v říjnu 2018 řadu doporučení; konstatuje, že mezi oblasti pokroku, které byly uvedeny v hodnotící zprávě, patřily zejména nové mechanismy úřadu pro zapojení zúčastněných stran, jeho spolupráce s orgány členských států a jeho větší nezávislost; konstatuje, že oblasti pro zlepšení uvedené v hodnocení se týkaly přístupu úřadu k upřednostňování zdrojů, ekonomické viditelnosti jeho systému pro nábor odborníků a nutnosti přizpůsobit jeho komunikační materiály více potřebám různých příjemců;

([1]) Přijaté texty, P8_TA(2019)0023.
([2]) Úř. věst. C 202, 12.6.2018, s. 1.
([3]) Úř. věst. C 202, 12.6.2018, s. 3.

6. s uspokojením konstatuje, že úřad sdílí zdroje a činnosti v oblasti posuzování rizik, údajů a výzkumu s Evropskou agenturou pro chemické látky, Evropskou agenturou pro léčivé přípravky a Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí; bere na vědomí, že úřad zvyšuje sdílení zdrojů a činností se Společným výzkumným střediskem, zejména v oblasti environmentálních údajů a map; důrazně úřad vybízí, aby aktivně usiloval o rozšíření a prohloubení spolupráce se všemi agenturami Unie;

7. vybízí úřad, aby pokračoval v digitalizaci svých služeb;

8. vítá příspěvek úřadu k bezpečnosti potravinového a krmivového řetězce Unie a značné úsilí, jež vyvíjí tím, že subjektům, které se v Unii zabývají řízením rizik, poskytuje komplexní, nezávislé a aktuální vědecké poradenství k otázkám souvisejícím s potravinovým řetězcem, že veřejnosti jasně sděluje své závěry i informace, na nichž jsou založeny, a spolupracuje se zúčastněnými stranami a institucionálními partnery na propagování soudržnosti a důvěry v systém bezpečnosti potravin Unie;

9. poukazuje na to, že v roce 2018 úřad dokončil 788 otázek formou vědeckých stanovisek, technických zpráv a podpůrných publikací;

10. je přesvědčen, že by měl úřad i nadále věnovat zvláštní pozornost veřejnému mínění a zapojit se do otevřeného a transparentního dialogu; v této souvislosti zdůrazňuje, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1381 ([4]) svěřuje úřadu dodatečné úkoly v oblasti posuzování bezpečnosti a komunikace s veřejností, které pro úřad znamenají dodatečné náklady;

Personální politika

11. bere na vědomí, že dne 31. prosince 2018 byl plán pracovních míst naplněn z 97,49 %, přičemž z 319 pracovních míst schválených v rámci rozpočtu Unie (ve srovnání s 323 schválenými místy v roce 2017) bylo jmenováno 5 úředníků a 306 dočasných zaměstnanců; konstatuje, že kromě toho pro úřad v roce 2018 pracovalo 122 smluvních zaměstnanců a 14 vyslaných národních odborníků;

12. se znepokojením konstatuje, že úřadu jako jedné z regulačních agentur Unie odpovídajících za posuzování rizik regulovaných výrobků nejsou přiděleny dostatečné zdroje, aby mohl účinně plnit své povinnosti; trvá na tom, že je nutné úřadu poskytnout k plnění jeho úkolů dostatečné prostředky;

13. konstatuje, že Účetní dvůr zjistil u všech agentur trend využívání externích pracovníků pro poradenské služby v oblasti IT; vyzývá k co největšímu snížení závislosti na externích poskytovatelích v této důležité a citlivé oblasti, aby se omezila veškerá případná rizika;

14. bere na vědomí, že úřad přijal vzorové rozhodnutí Komise, kterým se stanoví politika na ochranu lidské důstojnosti a k předcházení obtěžování; dále bere na vědomí, že úřad uspořádal povinné školení pro zaměstnance a vedoucí pracovníky a zajistil důvěrné poradenství a také na svých intranetových stránkách zveřejnil zprávu o obtěžování, která uvedla statistické údaje a formální řízení v období 2014–2018; žádá úřad, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informoval o opatřeních, která byla přijata po vyšetřování případů obtěžování;

15. bere na vědomí, že rovnováha v zastoupení žen a mužů mezi vedoucími pracovníky úřadu je uspokojivá, neboť 2 z 5 pracovníků jsou muži a tři ženy; vyjadřuje však obavy ohledně zeměpisné nerovnováhy, neboť žádný z vedoucích pracovníků není občanem států, které k Unii přistoupily v roce 2004; žádá úřad, aby přijal opatření k zajištění lepší zeměpisné rovnováhy na vedoucích pozicích;

16. vyjadřuje politování nad tím, že pokud jde o dvouleté přechodné období, zahrnuje politika v oblasti nezávislosti z roku 2017 povinnost prověřovat zájmy odborníků pouze ve vztahu k mandátu vědecké skupiny, do níž se odborník hlásí; žádá, aby byla tato politika bezodkladně aktualizována tak, aby zajišťovala, že zájmy odborníků budou prověřovány v kontextu celkové oblasti působnosti úřadu, k čemuž Parlament opakovaně vyzývá;

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1381 ze dne 20. června 2019 o transparentnosti a udržitelnosti hodnocení rizika ze strany EU v potravinovém řetězci, kterým se mění nařízení (ES) č. 178/2002, (ES) č. 1829/2003, (ES) č. 1831/2003, (ES) č. 2065/2003, (ES) č. 1935/2004, (ES) č. 1331/2008, (ES) č. 1107/2009, (EU) 2015/2283 a směrnice 2001/18/ES (Úř. věst. L 231, 6.9.2019, s. 1).

17. vyjadřuje politování nad tím, že financování výzkumu ze strany společností spadajících do oblasti působnosti úřadu není z hlediska přechodného období považováno za relevantní, pokud příslušná částka nepřesahuje 25 % celkového rozpočtu na výzkum spravovaného daným odborníkem nebo jeho výzkumným týmem, a že tento strop platí pro jednotlivé zdroje, a nikoli pro souhrn všech soukromých zdrojů; žádá, aby byl tento strop odstraněn z politiky úřadu v oblasti nezávislosti, jak opakovaně žádá Parlament;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

18. se znepokojením konstatuje, že úřad se potýká s problémy se střety zájmů a že průzkumy ukázaly, že podíl odborníků s finančním střetem zájmů se pohyboval v rozmezí mezi 59 % v roce 2013 a 49 % v roce 2017; konstatuje, že Účetní dvůr zjistil, že je třeba posílit nezávislost funkce účetního, ale neposkytuje žádné rozhodnutí o nezávislosti odborníků; vyzývá úřad, aby přijal přísné přechodné období, pokud jde o finanční střety zájmů, a jasné politické pokyny týkající se využívání odborníků, které ochrání vědecká stanoviska úřadu před nepatřičným ovlivňováním;

19. vyjadřuje politování nad tím, že externí odborníci, jako jsou odborníci účastnící se slyšení nebo členové poradního fóra, kontaktních míst nebo vědeckých sítí, nepodléhají kontrole střetu zájmů a že případný střet zájmů v této oblasti by mohl zůstat bez povšimnutí;

20. připomíná doporučení obsažená v usnesení Parlamentu ze dne 16. ledna 2019 o postupu Unie pro povolování pesticidů, a zejména jeho výzvu úřadu, aby zlepšil sdílení informací o rizicích, aktualizoval své metodické pokyny v souladu s nejnovějším vývojem ve všech příslušných oblastech, zvýšil uživatelskou přívětivost informací poskytovaných na svých webových stránkách a usnadnil vytěžování údajů, aby zveřejňoval svá stanoviska v recenzovaných časopisech a povzbudil více nezávislých národních odborníků a dalších vědců k účasti na jeho činnosti a vyloučil účast odborníků, u nichž dochází ke střetu zájmů, ze všech úrovní postupů vzájemných hodnocení; na základě odpovědi úřadu konstatuje, že přijal několik z těchto doporučení v revidovaném nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ([5]), zejména pokud jde o větší transparentnost a přístupnější sdílení informací o rizicích;

21. připomíná, že revidované nařízení (ES) č. 178/2002 bude vyžadovat, aby úřad proaktivně zpřístupňoval regulační údaje předkládané žadateli tak, aby mohly být stahovány, tištěny a konzultovány v elektronickém formátu; vzhledem k tomu, že to úřadu umožní šířeji využívat vzájemné hodnocení v rámci vědecké obce; připomíná, že tento požadavek v oblasti transparentnosti je nezbytný pro výzkum sponzorovaný průmyslem, ale nelze jej používat jako argument pro odmítání toho, aby akademičtí pracovníci využívali data, s nimiž je z legitimních důvodů zacházeno jako s důvěrnými, jako je například zdravotnická dokumentace pacientů;

Vnitřní kontroly

22. vítá skutečnost, že v roce 2018 byla provedena kontrola účelnosti s cílem posoudit, jak by měla být v roce 2019 a během vykazovaného období přepracována strategie úřadu proti podvodům, a že úřad nemusel předat úřadu OLAF žádný případ podezření ze spáchání podvodu ani žádný takový případ dále řešit;

23. konstatuje, že podle zprávy Účetního dvora vydal útvar interního auditu auditní zprávu „Řízení lidských zdrojů a etika v úřadu EFSA“ a úřad připravuje odpovídající akční plán pro oblasti možného zlepšení; vyzývá úřad, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria podal zprávu o opatřeních, která v této souvislosti přijal;

24. vyzývá orgán, aby se zaměřil na šíření výsledků svého výzkumu mezi veřejností a aby s veřejností komunikoval prostřednictvím sociálních sítí a dalších médií;

25. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 14. května 2020 ([6]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([5]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1).

([6]) Přijaté texty, P9_TA(2020)0121.